

РОЛЬ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ ТА СТАНОВЛЕННІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

*Львівський державний університет фізичної культури
ім. Івана Боберського*

Анотація. У публікації розкривається значення олімпійської освіти та особливості її впровадження в дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах, у вищій школі всіх рівнів, а також роль олімпійської освіти у формуванні гармонійно і всебічно розвинутої особистості.

Існує багато підходів до визначення «системи цінностей», що поділяються на духовні, матеріальні й постматеріальні; суспільні й особистісні; позитивні й негативні тощо. Водночас найвищою цінністю будь-якого суспільства є людина[1;2;3].

Олімпійській освіті, мета якої – залучення дітей і молоді до ідеалів і цінностей олімпізму, належить важливе місце в системі освіти, виховання й навчання підростаючого покоління [1;4;5]. Вивчення історії олімпійського руху, його цінностей, місця у системі явищ сучасного суспільства має велике виховне й освітнє значення. У цьому контексті особливого значення набуває олімпійська освіта. Інтеграція олімпійської освіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів невід’ємна від практичного застосування. Вона спроможна підвищити ефективність формування фізично, психічно, соціально і духовно здорової особистості. В Україні є велика потреба вдосконалювати організацію системи розповсюдження знань про олімпійський рух, олімпійські ігри давнини й сучасності, тобто знань про олімпійську освіту. У цьому - доцільність науково-практичної діяльності в галузі олімпійської освіти, упровадження олімпійської освіти в дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах, у вищій школі всіх рівнів, що дає змогу виховувати в молоді ставлення до людини як до найвищої цінності, поглибити в неї знання про олімпійські ідеї, про досконалість розвитку. В Україні освоєння й розповсюдження знань про олімпійську освіту здійснюються у двох самостійних напрямках – загальноосвітньому та спеціально-освітньому (підготовка тренерів і педагогів). Такі напрями допоможуть утвердити погляд на виховне й освітнє значення олімпійської освіти, її інтеграцію в навчальний процес шкіл та ВНЗ [6].

Один із найважливіших аспектів культурної, гуманістичної цінності спорту – його зв’язок зі світом естетичних цінностей [3]. У спорті закладено величезні можливості для естетичного впливу на людину,

для виховання задатків сприймати й правильно оцінювати прекрасне. Люди, які займаються спортом, постійно стикаються з різноманітними проявами прекрасного. У спорті в особливих формах виступає естетична діяльність, а саме: формування ідеалу людини з погляду її фізичної досконалості, духовних якостей, морального вигляду. Важливим складником олімпійського руху є його виховний вплив. Людина, яка займається спортом, знає що таке дотримання режиму, дисципліна, повага до вчителя, тренера, товариша по команді та супротивника, вдячність глядачам. Концепція сучасного олімпізму сформульована П'єром де Кубертенем. Він пов'язував олімпізм з ідеєю вдосконалювання людини, людських відносин і суспільства на основі використання спортивних змагань. Все ж основне завдання олімпійського руху Кубертен вбачав у тому, щоб постійно сприяти реалізації гуманістичного потенціалу спорту й запобігати можливості його антигуманного використання тощо.

У вересні 2017 року було ухвалено новий Закон України "Про освіту", який регулює основні засади нової освітньої системи, а у лютому 2018 року Кабінет Міністрів України затвердив новий Державний стандарт початкової освіти. У контексті реформування загальної середньої освіти нова українська школа стає центром соціально-культурної активності учительських спільнот. За умови запровадження в дію активного чинника – Закону України «Про освіту» та його дотримання Нову українську школу характеризуватиме високий технологічний рівень, новітнє навчально-методичне й інформаційне забезпечення, потужний кадровий потенціал. Нова українська школа стане не лише адаптивною, а й інноваційною, прогностичною, критично-креативною, школою, що не лише «йтиме в ногу з часом», а й за всіма показниками діяльності випереджатиме загальний соціально-економічний розвиток країни. Стратегічні орієнтири реформи загальної середньої освіти визначають головні напрями діяльності Нової української школи, які у форматі дослідження є об'єктами прогнозування її інноваційного розвитку. Докорінна та системна реформа загальної середньої освіти передбачає ухвалення нових державних стандартів, заснованих на окреслених у «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи»[7]. Список компетентностей, яких набуватимуть учні, уже закріплено законом «Про освіту» :

- вільне володіння державною мовою;
- спроможність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;

- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські й соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням своїх прав і можливостей;
- культурна компетентність[8];

Отож інтеграція олімпійської освіти в програму Нової школи є важливим чинником для формування в дітей ідеалів олімпізму, з його традиційними цінностями. Важливим є те, що саме олімпійська освіта допомагає формувати здорову особистість.

Висновки. Впровадження олімпійської освіти в навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів України і в програму Нової української школи забезпечить: 1) забезпечення дітей і молоді знаннями про олімпізм й олімпійський рух; 2) формування в дітей і молоді не тільки декларативної, а й реальної орієнтації на ідеали й цінності олімпізму. Такий підхід сприятиме вихованню здорової, активної, цілеспрямованої та гуманістично орієнтованої особистості, адже мета Нової української школи – виховати інноватора та громадянина, який вміє ухвалювати відповідальні рішення та дотримувється прав людини. Нова українська школа стане не лише адаптивною, а й інноваційною, прогностичною, критично-креативною, такою, що не лише «йтиме в ногу з часом», а й за всіма показниками діяльності випереджатиме загальний соціально-економічний розвиток країни.

Список літератури:

1. Георгиадис К. Теоретичні основи олімпійської освіти/ К. Георгиадис // Наука в олімпійському спорті. – 2007. – № 2. – С. 3–16.
2. Гуслистова И. И. Аксиологическое вимірювання олімпійської освіти/ И. И. Гуслистова // Сучасний олімпійський спорт и спорт для всіх : матеріали XI міжнар. науч. конгр. – Мінськ, 2007. – С. 20–22.
3. Усовская Э.А. Культурологічний аспект олімпійської освіти/ Э. А. Усовская // Світ спорту. –2006. – № 2. – С. 98–100.
4. Булатова М. М. Система олімпійської освіти в Україні / М. М. Булатова // Фізичне виховання в школі. – 2008. – № 1. – С. 40–43.
5. Кобринский М. Е. Олімпійська освіта як засіб гуманітаризації спортивної діяльності/ М. Е. Кобринский, В. Высоцки // Олімпійський спорт і спорт для всіх : IX міжнар. наук. конгр. (Київ, 20–23 вер. 2005 р.) : тези доп. – К., 2005. – С. 17.
6. Ермолова В.М. Олімпійська освіта в школі / В.М. Ермолова. – К.;2009. – С. 3-4.
7. Л. А. Онищук. Нова українська школа: реалії і перспективи // Л. А. Онищук –2018. – С.7-11.
8. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : – Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>